

УДК 811.162.1'373.7:159.923

ПОЛЬСЬКІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ З КОМПОНЕНТОМ *PIENIĄDZE* НА ПОЗНАЧЕННЯ РИС ХАРАКТЕРУ ЛЮДИНИ

Галина КРАЙЧИНСЬКА

Національний університет “Острозька Академія”
вул. Семінарська, 2, Острог, 36800
Кафедра іноземних мов

Стаття присвячена функціонально-семантичному аналізу польських фразеологізмів з компонентом – загальною назвою грошових одиниць, що широко вживаються на позначення рис характеру людини.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, назви грошових одиниць, польська мова, гроші.

Дослідники слов'янського мовознавства неодноразово розглядали питання фразеологічної семантики (Л.Скрипник, Н.Бабич, В.Виноградов, А.Молотков, С.Скорупка, Е.Козашевська, А.М.Левицький), значення та ролі компонента ФО (В.Білоноженко, В.Ужченко, Л.Авксентьев, М.Алефіренко, В.Жуков, А.Кравчук), зміни у функціонуванні ФО та нормативність їх вживання (С.Бомба, Д.Буттлер, Г.Майковська). Досліджується також фразеологія із заданим компонентом: соматична (К.Секерська, А.Кравчик-Тирпа, Ю.Гурська); нумеративна (Н.Бабич, М.Басай, І.Гугулянова); ономастична (Й.Тредер, Л.Скрипник, А.Кравчик); анімалістична (С.Хопре, А.Новаковська, О.Фролова, Н.Парак); біблійна (В.Мокієнко, С.Бомба, А.Пайдзінська, В.Хлебда). Праці, в яких аналізуються польські ФО з компонентами-назвами грошових одиниць, що служать на позначення характеристики людини, наскільки нам відомо, як у польському, так і у вітчизняному мовознавстві відсутні.

Метою статті є функціонально-семантичний аналіз польських ФО з компонентом – загальною назвою грошових одиниць *pieniądze*, що вживаються для характеристики людини; виявлення особливостей формування фразеологічного значення; з'ясування, якою мірою грошовий компонент зберігає своє словесне значення. Джерелами фактичного матеріалу послужили фразеологічні, загальні словники та пареміологічні видання польської мови. Ми приєднуємося до вчених, які трактують фразеологію широко (в термін фразеологія включаємо усталені вирази, прислів'я, приказки, а також приповідки, афоризми, порівняння, що відповідають багатьом критеріям фразеологізмів – відтворюються у готовому вигляді, мають постійний компонентний склад, є образними).

У польській мові доволі численна група ФО з компонентом – загальною назвою грошових засобів *pieniądze*, що вживаються на позначення рис характеру людини: **жадібності як негативної риси характеру, бережливості як позитивної риси характеру, марнотратства як негативної риси характеру, щедрості**. Серед них найбільшою є підгрупа ФО, що характеризують таку негативну рису характеру, як **жадібність**. Відповідно до аналізу словникових статей та пареміологічної збірки

“Nowa księga przysłów i wyrażen przysłowiowych polskich” Ю.Кшижановського, початковим варіантом усталеного виразу *siedzieć / sypiać / spać / leżeć na pieniądzach* – “володіти значною сумою грошей і шкодувати їх витратити” виступає ФО – *siedzieć jak Żyd / diabeł na pieniądzach* – “бути багатим і шкодувати гроші”. Власне введення образних конкретизаторів *Żyd, diabeł* не лише впливає на його образність, а й зміцнює значення вислову та негативно його конотує. Етнонім *Żyd* у слов’янській фразеології асоціативно пов’язується з дуже жадібною до грошей людиною. Слово *diabeł*, згідно з християнською космологією й есхатологією, співвідноситься з пеклом, де диявол має владу над грішними душами. З огляду на це більшою образністю і негативною оцінкою мовця наповнене прислів’я *siedzieć na tych pieniądzach jak diabeł na grzesznej duszy*, розширене за рахунок означень *tych* і *grzesznej*, що вносять додаткову конотацію “матеріальні цінності є єдиними цінностями в житті людини”. Це прислів’я було добре відоме у польській мові в минулому. Один із найстаріших його варіантів *siedzieć na grejcarze jak diabeł na duszy*, зафіксований з назвою розмінної срібної монети *grejcar*, датується початком XV ст. У сучасній польській мові почав поширюватись інноваційний варіант – *sypiać / spać na dolarach*, у якому вживається назва національної грошової одиниці США *dolar*. У фразеологічному фонді польської мови зберігся ще один варіант цього прислів’я – *na pieniądzach sypiać, ale palec ssać* – “мати багато грошей, але шкодувати їх витратити”, утворений внаслідок контамінаційного поєднання (можливо, авторського) двох рідковживаних ФО: *na pieniądzach sypiać / spać* – “мати багато грошей” і *palec ssać* – “не мати що їсти”.

Близьким до наведених ФО за своїм семантичним спрямуванням є пол. (*aż*) *trząść się za pieniędzmi* – “бути дуже жадібним до грошей” із додатковою конотативною ознакою “оцінка характеру і поведінки людини, що є дуже жадібною, аж смішною, в очах інших та нетерпляче шукає нагоди отримати гроші”. Наприклад: *Hołysz, a hajdy! i niby snotliwy, a za pieniędzmi aż się trząsie!* [SFS, II: 669]. Мотивація ФО ґрунтується на метонімічному перенесенні значення дієслівного компонента *trząść się* – “шарпатися, рухатися” [MSJP: 955], яке передає психічний стан людини. Частка *aż*, яка означає ступінь насиченості ознаки [SD, I: 76], є показником високої емоційності вислову.

У такому ж руслі розвивається семантика рідковживаної ФО *ktos jest aż zimny od pieniędzy*, який характеризує дуже жадібну людину. Її мотивація базується на перекладно-осмисленому значенні ад’єктивного компонента *zimny* – “невластивий фізичний стан людського організму; холодний, неживий”, “таке велике нервово напруження, що людина не володіє собою” [SD, VIII: 505]. ФО має іронічне забарвлення і використовується як насмішка над жадібною до грошей людиною.

Людину середнього або похилого віку, яка має гроші, але шкодує їх витратити, любить їх нагромаджувати, у польській мові характеризують усталеним виразом *pieniędzy nie zabierze do grobu*. Виникнення цього усталеного виразу пов’язується з тим, що в багатьох народів дуже розповсюдженим є мовне табу або суспільна заборона називати окремі імена, істоти, речі, що асоціювалися з незрозумілими та небезпечними явищами природи, істотами, речами. Емоційність, характерна для цього усталеного виразу, позначається не прямим, а символічним значенням лексеми *grób*, пов’язаним із потойбічним світом. Такий зв’язок етимологічно пов’язує досліджуваний усталений вираз із поховальним обрядом та стародавніми міфологічними уявленнями етнокультурної спільноти (до якої входять українці і поляки) про життя після смерті.

Мотивованість семантики частовживаних розмовних ФО – *lecieć na pieniądze; gonić za pieniędzmi* – побудована на переносному значенні вербальних компонентів

lecieć, gonić, що означають “прагнути чого-небудь; домагатися чогось; докладати великих зусиль”, у семантичній характеристиці яких виступає потенційна сема руху. Ці ФО полісемічні, вони означають: 1) “прагнути заробити багато грошей”; 2) “робити все можливе, щоб заробити гроші”; 3) “бути дуже жадібним до грошей”. При розв’язанні питання полісемії ФО першорядна роль належить контексту, бо саме він є основним критерієм, засобом виділення і актуалізації певного значення¹. У конотації цих ФО проявляється негативне ставлення мовця до людини, яка прагне збагатитися будь-якими способами (це прагнення часто переростає в жадобу до грошей).

Поняття “жадібність” межує з поняттям “бережливість, ощадливість”, тому наступним різновидом є ФО, що становлять підгрупу на позначення **бережливості як позитивної риси характеру**. Це значення передається семантично тотожними ФО – *ciulać / oszczędzać / składać / zbierać / gromadzić (na coś) pieniądze; zbić (na czymś) pieniądze* у значенні “бути ощадливим; поповнювати, нагромаджувати матеріальні цінності; заробити гроші наполегливою працею”. Значна варіантність вербальних компонентів першої ФО відображає тотожність загальної семантики, а саме сему “збирати докупи”. Наприклад: *Niekiedy marnotrawca wygląda jak chodząca snota w porównaniu z dorobkiewiczem, dla którego wszystkie sposoby są dobre, aby zbić pieniądze* [SSz, II: 669]. У цих ФО поряд з літературною назвою-гіперонімом *pieniądze* вживаються розмовні та сленгові її варіанти *forsa, kasa, szmal*, які посилюють емоційність висловлення. У синонімічних зв’язках з ФО *zbić (na czymś) pieniądze* перебуває ФО *zrobić pieniądze / kasę / majątek*, якому властива більша частотність вживання.

До ФО на позначення ощадливості як позитивної риси характеру належить *liczyć się z pieniędzmi / z każdym groszem*, значення яких “економити; жити ощадливо; бути змушеним до ощадливості у зв’язку з недостатністю грошових засобів”. Цим ФО передається тимчасовий або постійний матеріальний стан, пов’язаний з фінансовими труднощами. Їх семантична мотивація побудована на прямому значенні дієслова *liczyć się* – “рахуватися; бути цінним, взятим до уваги” [MSJP: 390]. В описаних ФО семантичної підгрупи “ощадливість як позитивна риса характеру” узагальнена назва грошового компонента *pieniądze* варіюється з конкретною назвою *grosz*, що вживається в узагальненій функції “гроші”.

Повчальну спрямованість мають прислів’я *nie boi się przypadku, kto ma pieniądze w dostatku; pieniądze / to pieniądź mieć od dnia czarnego / na czarną godzinę* – “відкласти, заощадити гроші на період великих життєвих труднощів (частіше матеріальних)”. На конотації прислів’їв позначається значення компонента *przypadek* – “незалежний від людини, непередбачений збіг обставин” та тужливо-нешаслива асоціація, пов’язана з символікою *чорного* кольору (*czarny dzień* – “нещастя, біда”, яка посилює негативну конотацію та вносить відтінок настороженості). Варіювання узагальненої назви грошових одиниць *pieniądze* і конкретної назви найдрібнішої польської монети *pieniądz* в узагальненому значенні “гроші” – *dobrze to pieniądź mieć od dnia czarnego / na czarną godzinę* – підсилює значення вислову*. Часто вживається видозмінений варіант цих ФО – (*chować grosz na czarną godzinę*). В цих висловах фігурують фразеологічні експресиви зі значенням “життєві негаразди” (*czarna godzina; czarny dzień*), які мають

¹ Білоноженко В.М., Гнатюк І.С. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів. Київ, 1989. С. 32.

* Лексема *pieniądz* (що становила 1/18 польського гроша) в узагальненому значенні “гроші” вживається в економічних текстах та розмовній мові.

міфологічну основу², а вислів *czarny dzień* містить міфологічне протиріччя, тому що “справжній, божий” день повинен бути світлим, білим. Загальна сема “біда, нестаток” наявна в семантиці іншого польського прислів’я – *strac pieniądze strzegą cię nędze*, в якому персоніфікована лексема *nędza* зафіксована у рідковживаній формі множини (*nędze*). В оформленні польських ФО використані стилістичні прийоми, що формують риму і сприяють мелодійності (зокрема, алітерація, симетричне повторення однакових або подібних приголосних звуків та асонанс).

Приказка *pieniędzy pilniej ochraniają niż cnoty*, в основу якої покладено життєву мудрість, реалізує значення “гроші краще оберігають, ніж цноту”, але її семантична мотивація дещо інша. Іменник-узагальнена назва грошових одиниць *pieniądze* зіставляється з іменником *cnota*, що підсилює значення висловлення. Філософські роздуми про буття людини містяться в семантиці давнього вислову *pieniądze będą, a nas nie będzie* – у значенні “після смерті людини матеріальні цінності залишаються” (з відтінком осуду людини, яка надмірно заощадує гроші). Грошовий компонент *pieniądze* живається у значенні “засоби до існування, багатство; гроші”.

Ціла низка ФО із загальною назвою грошових одиниць *pieniądze* використовується на позначення такої негативної риси характеру, як **марнотратство**. Вони й становлять наступну тематичну підгрупу. ФО *siac / szafować / szastać pieniędzmi; rzucać / wyrzucać / rozdawać / trwonić / tracić / puszczać pieniądze (w błoto / za okno / na ulicę / na bruk / na prawo i lewo)* мають значення “бути марнотратним, легковажним у витратах; витратити на непотрібні речі”. Деякі з цих ФО виступають у кількох варіантних модифікаціях. Так, модифікацією ФО *siac / szafować / szastać pieniędzmi* є контамінаційне словосполучення *siac / szafować / szastać pieniędzmi na prawo i lewo*, яке виникло внаслідок злиття ФО *siac / szafować / szastać pieniędzmi* – “мати достатньо грошей і марнотратно їх витратити” і *na prawo i lewo* – “на всі боки, скрізь”. Частіше вживаним варіантом цього ФО виступає *szafować pieniędzmi*, а варіант *siac pieniędzmi* вважається застарілим. В одному з архаїчних варіантів ФО *rzucać / rozdawać / trwonić / tracić / puszczać dukaty jak plewu* збереглася назва старовинної грошової одиниці *dukat*. Варіантною модифікацією ФО *rzucać / rozdawać / trwonić / tracić / puszczać pieniądze* виступає розширений варіант *rzucać / wyrzucać / rozdawać / trwonić / tracić / puszczać pieniądze garściami*, якому властива зміна порядку розміщення компонентів *garściami rzucać / wyrzucać / rozdawać / trwonić / tracić / puszczać pieniądze*. Назва метрологічної одиниці *garść* як назва народної одиниці приблизної місткості сипучих та рідких тіл в такому випадку втрачає пряме значення і вносить у семантику ФО додатковий відтінок – “витратити у великій кількості”. Варіантність дієслівних компонентів ФО не випадкова – ці компоненти об’єднані єдиною семантичною ознакою “спосіб витрачання грошей; надмірність, нерозсудливість у використанні грошових засобів”, врахування ж їхніх семантичних, емоційно-експресивних і стилістичних відтінків допомагає мовцеві швидко віднайти варіант, який найбільш точно і виразно передає зміст висловлюваного³.

За даними словникових статей, ФО *wyrzucać pieniądze* найчастіше живається з факультативними компонентами *w błoto / za okno*, які надають їй негативного конотативного відтінку “витратити нераціонально, без користі у господарстві; бути марнотратним”. Наприклад: *Amerykanie nie zamierzają wyrzucać pieniędzy w błoto. Są gotowi do inwestycji, ale tylko wtedy, gdy my będziemy respektować reguły gry ekonomicznej*

² Гнатюк В. Нариси української міфології. Львів, 2000. С. 186.

³ Коломієць М.П. Фразеологічна синоніміка української мови: К., 1986. С.3.

[SFB: 409]. Залежно від контексту, ФО реалізує також значення „купити дешево; за безцінь, але погану річ”, наприклад: Kupił, jak znalazł, pieniądze jak w błoto [NKP, II: 250]. Редукція предикату у цьому прикладі не позначається на значенні ФО.

У семантичних зв'язках із ФО, що використовуються на позначення такої негативної риси характеру, як марнотратство, перебуває ФО *pieniądze idą z dymem*. Жодна з дефініційних ознак компонента *dym* не задіяна у формуванні фразеологічного значення ФО, вони нейтралізувалися, натомість актуалізувалися конотативні семи хаотичності і стихійності. ФО має додаткове значення “щедрий, аж марнотратний; той, який прогулює гроші; легковажний у ставленні до грошей як міри багатства”. У польській народній фразеології побутує ще одна ФО – *pieniądze palą się* з ідентичною семантикою.

На позначення марнотратного господарювання, марнотратного ведення фінансових справ вживаються ФО *stracić (na czymś) pieniądze; utopić w czymś pieniądze; (szkoda tu) truć* – “даремно платити гроші, не отримувати прибутку; бути неощадливим”. У їхній семантиці міститься додаткове значення “безрезультатно вкладати або витратити кошти, передбачаючи неуспішність справи”. Основне смислове навантаження в цих ФО несуть дієслівні компоненти, вжиті у переносному значенні: *stracić* – “залишитися без чогось”; *utopić, truć* – “запропастити, змарнувати, знищити”. Наприклад: Utopią w jego fantastycznych przedsięwzięciach cały prawie majątek, wszystkie pieniądze [PS: 1989].

Фразеологізм зі змінним порядком розташування компонентів *pieniądze się kogoś nie trzymają* – “хтось марнотратно витрачає гроші” мотивується переносним значенням зворотного дієслова *trzymać się* – “йти, прямувати за кимось або чимось; дотримуватися чогось” [SD, VII: 159], яке у прямому значенні вживається з назвами істот або предметів. Використання ж цього дієслова із загальною назвою грошових одиниць негативно конотує висловлювання, що підтверджує така цитата: Znany jest, że trochę lubi bujać, że go się pieniądze nie trzymają [SFS, II: 669]. ФО *pieniądze się kogoś nie trzymają* властиве варіювання родової (гіпероніма) та видової (гіпоніма) назв грошових одиниць (*pieniądze / grosz*), вжитих в узагальненому значенні “гроші”: *pieniądze się kogoś (nie) trzymają / grosz kogoś się (nie) trzyma*. У стверджувальній формі – *pieniądze się kogoś trzymają / grosz się kogoś trzyma* – ФО реалізує протилежне значення – “ощадливий”.

Тематичну підгрупу на позначення марнотратства доповнює закріпленою розмовною мовою ФО – *pieniądze świerzbiją, to i wyświerzbnią* зі значенням “хтось має велике бажання витратити гроші” із конотативною семою “неспокій, спричинений наявністю грошей”. Ця ФО побудована на грі слів та на одній із найбільш поширених народних прикмет: люди вірять, якщо свербить рука, то будуть тримати в руці гроші. В розмовній мові негативне або іронічне ставлення до людини, яка надмірно витрачає гроші, передається фонетичними засобами: тоном голосу або інтонацією мовця.

На миттєве, швидкоплинне витрачання грошових засобів, непомітне зменшення кількості грошей вказують ФО *coś zjada pieniądze; pieniądze topnieją (w czyichś rękach); pieniądze lecą / idą / płyną / rozchodzą się jak woda (przez palce)*. Пов'язані з певними фізичними явищами дієслівні компоненти цих ФО об'єднані загальною властивістю “функціонувати, діяти, рухатися, зменшуючись у кількості” [SD, VIII: 510]. Варіювання загальної назви грошових одиниць у демінутивній формі *pieniążki* не змінює значенневих відтінків, але посилює емоційність вислову. Наприклад: Ale pieniądze w tym wojażu to płyną, jak woda [SD, VI: 320].

Варіантно-синонімічний ряд утворюють приказки, які реалізують значення “гроші швидко витрачаються; гроші часто змінюють власника”: *pieniądze (są) okrągłe, toczą się; pieniądze – na to są okrągłe, aby się toczyły; toczą się pieniądze, bo okrągłe; okrągłe są pieniądze, prędko się roztoczą; pieniądze okrągłe, powoli zebrane, wytoczą się rychło*. Дієслово

toczyć się є семантичним ядром наведених приказок. Ці приказки можуть функціонувати з назвою найдрібнішої грошової одиниці *grosz* (*trzeba grosz trzymać ciasno, bo sie roztoczy, bo okrągły; kola się toczą i grosz się toczy*) та з назвою дрібної розмінної монети *szeląg* (*i z szelągiem ostrożnie, bo się toczy*), що вжита в узагальненому значенні “гроші”. Приказки не відрізняються внутрішньою формою, вони створюються на основі аналогічного загального образу – назв грошових одиниць круглої форми⁴. ФО з ідентичною семантикою існує не лише у слов’янських, а й у романо-германських мовах, наприклад: англ. *money is round, it truckles*.

Прислів’я *pieniądze przychodzą pomalu, a odchodzą jak piorun* має синонімічне до попередніх значення, а нюанс “блискавично; з великою швидкістю” вносить компаратив *jak piorun*, акцентуючи на надзвичайно великій швидкості витрачання грошей. Порівняння *jak piorun* має своє семантичне пояснення у перенесенні найменування: апелятив “перун” у слов’янських народів пов’язується з Богом грому і блискавиці⁵. Прислів’я відзначається подвійною антонімічністю: предикату (*przychodzą / odchodzą*) та обставин способу дії (*pomalu / jak piorun*). Тематичну підгрупу ФО на позначення марнотратства доповнює ще одне польське прислів’я – *pieniądze łatwo stracić, a nabyć trudno* (букв. гроші легко витратити, а заробити важко), семантика якого є доволі прозорою.

Дидактичну спрямованість, побудовану на людських переконаннях або суспільній реальності, має образне прислів’я *strać pieniądze – strzegą cię nędze* зі значенням “марнотратна людина змушена буде шукати способів зароблення грошей”.

Тематичну групу ФО з компонентом – загальною назвою грошових одиниць *pieniądze*, якими дається характеристика людини, продовжують ФО, що позначають **щедрість** як позитивну рису характеру. ФО *nie poskąpić pieniędzy* мотивується номінативним значенням предикативного компонента *nie poskąpić* – “не поскупитися”, вжитого у заперечній формі. Інший ФО – *obsypywać kogoś pieniędzmi* – передає надмірну щедрість стосовно коханої або дорогої людини, він мотивований дієсловом *obsypywać*, яке реалізує своє переносне значення „щедро давати гроші” і означає повторюваність дії. Близько за своїм семантичним змістом до ФО *obsypywać kogoś pieniędzmi* стоїть усталений вираз *sygnąć groszem* – “подарувати значну грошову суму”, що позначає разовість дії. В описаних ФО назва грошового компонента *pieniądze* вживається в узагальненому значенні “гроші”.

Здійснений функціонально-семантичний аналіз польських ФО з компонентом – загальною назвою грошових одиниць *pieniądze*, що вживаються для характеристики людини, дав змогу виявити особливості формування їх фразеологічного значення. Досліджувані ФО вживаються на позначення **жадібності як негативної риси характеру; бережливості як позитивної риси характеру; марнотратства як негативної риси характеру; щедрості**.

Встановлено, що узагальнена назва грошового компонента *pieniądze* варіюється з конкретною назвою *grosz*, що також вживається в узагальненій функції “гроші”, як от: *liczyć się z pieniędzmi / z każdym groszem* – “економити; жити ощадливо; бути змушеним до ощадливості у зв’язку з недостатністю грошових засобів”. А у деяких ФО поряд з літературною назвою-гіперонімом *pieniądze* вживаються розмовні та сленгові її варіанти *forsa, kasa, szmal*, які посилюють емоційність висловлення, наприклад: *ciulać / oszczędzać / składać / zbierać / gromadzić (na coś) pieniądze / forszę / kasę / szmal*;

⁴ Зорівчак Р.П. До методології вивчення фразеологічних одиниць у контрастивних дослідженнях // Нариси з контрастивної лінгвістики. Київ, 1989. С. 54–77.

⁵ Słownik języka polskiego / Pod red. W. Doroszewskiego. Warszawa, 1958–1969. Т. 4. С. 196; Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології. Київ, 1993. С. 43.

zbić (na czymś) pieniądze / forse / kasę / szmal – “бути ощадливим; поповнювати, нагромаджувати матеріальні цінності; заробляти гроші наполегливою працею”. Варіювання узагальненої назви грошових одиниць *pieniądze* і конкретної назви найдрібнішої польської монети *pieniądz* в узагальненому значенні “гроші” – *dobrze to pieniądze mieć od dnia czarnego / na czarną godzinę* – підсилює значення вислову.

Деякі усталені вирази побудовані на грі слів та на найбільш розповсюджених народних прикметах. Наприклад, *pieniądze świerzbiją, to i wyświerzbiją* “хтось має велике бажання витратити гроші”.

У більшості описаних ФО, що вживаються для характеристики людини, назва грошового компонента *pieniądze* використовується в узагальненому значенні “гроші; міра вартості; багатство”, тобто вона не втрачає своє номінативне значення.

В оформленні ФО з компонентом – загальною назвою грошових одиниць *pieniądze* використані стилістичні прийоми, що формують риму і створюють ефект мелодійності (зокрема, алітерація, симетричне повторення однакових або подібних приголосних звуків та асонанс).

Список використаних джерел і скорочень

NKP – Nowa księga przysłów i wyrażen przysłowiowych polskich / Pod red. J.Krzyżanowskiego. Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy. 1970. T.2. 1165 s.

MSJP – Mały słownik języka polskiego / Red. E.Sobol. Warszawa: PWN, 1996. 1181s.

PS – Podręczny słownik frazeologiczny języka polskiego / Pod red. S.Bąby, G.Dziamskiej, J.Liberka. Warszawa: PWN, 1997. 775 s.

SFS – Skorupka S. Słownik frazeologiczny języka polskiego: T. 1–2. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1967–1968

SD – Słownik języka polskiego: T. 1–11 / Pod red. W.Doroszewskiego. Warszawa: Wiedza Powszechna, 1958–1969.

SSz – Słownik języka polskiego: T. 1–3. / Pod red. M.Szymczaka. Warszawa: PWN, 1978–1981.

SFB – Słownik frazeologiczny współczesnej polszczyzny / Pod red. S.Bąby, J.Liberka. Warszawa: PWN, 2001. 1096 s.

POLISH PHRASEOLOGICAL UNITS WITH THE ELEMENT *PIENIĄDZE* USED FOR THE CHARACTERISTIC OF A PERSON

Galyna KRAJCZYNS'KA

National University of Ostroh Academy
2, Seminarska Str., Ostroh, 36800
The Chair of Foreign Languages

The article is dedicated to the functional-semantic analysis of the Polish phraseological units with the general money units' name component, widely used for the characteristic of a person.

Key words: functional-semantic analysis, phraseological units (FU), general money units' name component – *pieniądze*.

Стаття надійшла до редколегії 15.01.03

Прийнята до друку 02.06.03